

Hvis USA føler, det er i USA's nationale interesse, så handler USA uden at afvente FN-mandat.

Kl. 13.55

Det er det fundamentale problem med EU og USA, at de ikke vil underordne sig folkeretten. Det vil jeg godt bede udenrigsministeren bekræfte og spørge, hvad udenrigsministeren så vil gøre for, at EU og USA fremover tilkendegiver, at de vil respektere folkeretten.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Jeg synes, det er en meget interessant diskussion og også intellektuelt stimulerende, naturligvis. Vi har haft den før her i Folketingssalen. Vi havde den f.eks. omkring Bosnien, vi havde den omkring Kosovo – jeg tror, hr. Niels Helveg Petersen var udenrigsminister dengang – og der diskuterede vi meget, om man kunne gå ind, før FN havde anbefalet det. Der var det et spørgsmål, om man skulle se på, at folk blev dræbt og vente på, at Sikkerhedsrådet nåede til en beslutning, eller om man skulle sige, at her er en nødværgesituation, hvor man skal redde folk.

Rwanda-Burundi er et eksempel, hvor man måske skulle være gået tidligere ind og ikke skulle have ventet på noget fra Sikkerhedsrådet, som ikke kom. Det er jo faktisk det, man siger til sig selv nu. Med hensyn til Kosovo var det også et spørgsmål om at redde albanerne, og man kunne ikke vente på det.

Vi kan derimod sagtens forestille os situationer – og vi har været i de situationer – hvor Sikkerhedsrådet er i en slags stilstandssituation, hvor der nedlægges veto osv., men hvor vi da ikke kan se på, at naboer bliver slået ihjel, mens der er en stilstandssituation i Sikkerhedsrådet.

Så jeg vil ikke stå her og sige, at EU aldrig skal anvendes uden ifølge Sikkerhedsrådet, for der kan komme situationer, hvor vi er nødt til at reagere før Sikkerhedsrådet.

Fjerde næstformand (Margrete Auken):

Hr. Keld Albrechtsen for tredje og sidste gang.

(Kort bemærkning).

Keld Albrechtsen (EL):

Så kunne man jo sådan set spørge, hvorfor man så ikke for længst har grebet ind over for Israels krigsforbrydelser.

Jeg vil gerne stille udenrigsministeren det principielle spørgsmål om, hvad regeringen så vil gøre, hvis det er sådan, at der er en mangel i FN's traktat med hensyn til muligheden for akut

indgreb i en nødsituation, hvor flygtninge er på flugt, som ministeren f.eks. nævnte et eksempel på. Jamen så må den rigtige ordning da være, at man i FN's pagt indbygger en mekanisme, således at man på et lovligt grundlag kan rykke ud og beskytte disse flygtninge med fredsbevarende styrker.

Det kan da ikke være en løsning, at man udstyrer EU og USA med ret til selv at bestemme militære aktioner uanset folkeretten, og det er den situation, vi har nu. Men hvis udenrigsministeren og jeg kan være enige om, at vi har et problem, fordi folkeretten trænger til at blive udviklet og præciseret på det her punkt, så har vi nået et fremskridt i denne her debat, og den dialog vil jeg i så fald gerne gå ind i.

Jeg håber bare, ministeren vil medgive mig, at der er et hul i den internationale ret, og at det ikke skal overlades til USA og EU at være dem, der fortolker og vedtager den internationale folkeret uden om FN.

(Kort bemærkning).

Udenrigsministeren (Per Stig Møller):

Det skal jeg gøre ganske kort. Selvfølgelig vil det være bedst, hvis vi har en international retsorden, hvor vi har alle spilleregler på plads og tid nok til at løse alle problemer efter spillereglerne.

Det er bare ikke altid, verden er sådan, og derfor kan man ikke ansvarligt stå og sige, at sådan skal det altid være, at sådan er det bedst, det arbejder vi for. Jeg sagde også i forbindelse med tvistbilæggelser, at sådan bør det være.

Men sådan er det jo ikke altid. Og jeg vil ikke stå her og sige, at EU, Danmark, USA skal afholde sig fra at træffe afgørende, vitale beslutninger, der kan redde tusinder af menneskeliv, fordi folkeretten har et hul. Vi kan da arbejde på at få stoppet hullet, men da hullet kun skal stoppes og kan stoppes, og når det er stoppet kun kan føre til handling efter en fælles vedtagelse, så er der jo altid situationer, hvor man kan risikere, at nogle blokerer vedtagelsen, og at folk til gengæld dør på grund af det.

Så derfor: Ja, vi arbejder for internationale aftaler. Nej, vi vil ikke være med til at stå med hænderne over kors, hvis vi kan forhindre dødsfald. Og i mellemøsten- og i israelsagen har vi jo også her i EU i mandags sagt til Israel: Vi vil have humanitære korridorer ind til Jenin og ind til Ramallah, således at nødhjælpen kommer frem. Vi var det første land, som protesterede kraftigt over, at nødhjælpen ikke kom frem og ambulancerne blev ødelagt.